

Podlaski Ośrodek
Doradztwa Rolniczego w Szepietowie

INTEGROWANA OCHRONA ROŚLIN

Szepietowo, 2014

Integrowana ochrona roślin jest sposobem ochrony roślin przed organizmami szkodliwymi polegającym na wykorzystaniu wszystkich dostępnych metod ochrony roślin, w szczególności metod niechemicznych, w sposób minimalizujący zagrożenie dla zdrowia ludzi, zwierząt oraz dla środowiska.

Ze względu na ochronę środowiska naturalnego, a także zapewnienie bezpieczeństwa zdrowia ludzi od 1 stycznia 2014 r. stosowanie zasad integrowanej ochrony roślin jest obowiązkiem wszystkich profesjonalnych użytkowników środków ochrony roślin w UE.

Stosowanie ogólnych zasad integrowanej ochrony roślin zostało w Polsce uregulowane przepisami ustawy z 8 marca 2013 r. o środkach ochrony roślin (Dz.U. poz. 455) oraz rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z 18 kwietnia 2013 r. w sprawie wymagań integrowanej ochrony roślin (Dz.U. poz. 505).

Integrowana ochrona roślin obejmuje wszystkie dostępne działania i metody ochrony roślin przed organizmami szkodliwymi, w tym stosowanie przede wszystkim działań i metod niechemicznych:

- Stosowanie płodozmianu, terminu siewu, sadzenia, obsady roślin, w sposób ograniczający występowaniu organizmów szkodliwych
- Stosowanie agrotechniki w sposób ograniczający występowanie organizmów szkodliwych, w tym stosowanie mechanicznej ochrony roślin
- Wykorzystywanie odmian odpornych, tolerancyjnych na organizmy szkodliwe oraz materiału siewnego wytworzonego i poddanego ocenie zgodnie z przepisami o nasiennictwie
- Stosowanie nawożenia, nawadniania i wapnowania, w sposób ograniczający występowanie organizmów szkodliwych
- Przeprowadzanie czyszczenia i dezynfekcji maszyn, opakowań i innych przedmiotów, zapobiegające występowaniu i rozprzestrzenianiu się organizmów szkodliwych
- Ochronę organizmów pożytecznych oraz stwarzanie warunków sprzyjających ich występowaniu, dotyczy to owadów zapylających i naturalnych wrogów organizmów szkodliwych.

W ramach integrowanej ochrony roślin przeprowadzając zabiegi chemicznej ochrony roślin należy uwzględnić:

- Dobór środków ochrony roślin w taki sposób, aby minimalizować negatywny wpływ zabiegów ochrony roślin na owady zapylające i naturalnych wrogów organizmów szkodliwych
- Ograniczanie liczby zabiegów i ilości stosowanych środków ochrony roślin do niezbędnego minimum
- Przeciwdziałanie powstawaniu odporności organizmów szkodliwych na środki ochrony roślin poprzez właściwy dobór i przemiennie stosowanych tych środków.

Podjęcie metod ochrony roślin przed organizmami szkodliwymi powinno być poprzedzone monitorowaniem występowania tych organizmów przy uwzględnieniu aktualnej wiedzy z zakresu ochrony roślin przed organizmami szkodliwymi z uwzględnieniem:

- Progów ekonomicznej szkodliwości organizmów szkodliwych wskazujących, kiedy wykonywanie chemicznych zabiegów ochrony roślin jest ekonomicznie uzasadnione

- Wskazań wynikających z opracowań naukowych umożliwiających określenie optymalnych terminów wykonania chemicznych zabiegów ochrony roślin, w oparciu o dane meteorologiczne oraz znajomość biologii organizmów szkodliwych (programów wspomaganie decyzji w ochronie roślin)
- Informacji uzyskanych od osób świadczących usługi doradcze dotyczące metod ochrony roślin w zakresie realizacji wymagań integrowanej ochrony roślin oraz stosowania środków ochrony roślin.

Stosowanie ogólnych zasad integrowanej ochrony roślin pozwala ograniczyć użycie chemicznych środków ochrony roślin do niezbędnego minimum i w ten sposób ogranicza presję na środowisko naturalne oraz chroni bioróżnorodność środowiska rolniczego.

Ważnymi narzędziami pomocnymi w integrowanej ochronie roślin są:

- metodyki integrowanej ochrony roślin poszczególnych upraw
- progi ekonomicznej szkodliwości patogenów – progi te określają, kiedy stosowanie chemicznej ochrony roślin staje się ekonomicznie opłacalne, tzn. przy jakiej liczebności organizmu szkodliwego dla roślin straty, jakie może on spowodować, przewyższają koszty jego chemicznego zwalczania
- systemy wspomaganie decyzji w ochronie roślin – systemy te, bazując na znajomości biologii organizmów szkodliwych, wskazują optymalny termin wykonania chemicznych zabiegów ochrony roślin.

Gwarancją wypełnienia obligatoryjnego wymogu stosowania w uprawie roślin zasad integrowanej ochrony jest wdrożenie systemu integrowanej produkcji (IP).

Obowiązek prowadzenia ewidencji zabiegów reguluje Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1107/2009 z 21 października 2009 r.

Posiadacze gruntów lub obiektów magazynowych, gdzie prowadzone są zabiegi ochrony roślin, prowadzą ewidencję tych zabiegów.

Ewidencja zawiera:

- nazwę rośliny, produktu roślinnego lub przedmiotu
- powierzchnię uprawy roślin
- powierzchnie na których są wykonywane zabiegi ochrony roślin oraz terminy ich wykonania
- nazwy stosowanych środków ochrony roślin i ich dawki.

Przyczyny zastosowania środków ochrony roślin

Ewidencja powinna być przechowywana co najmniej przez okres 3 lat, od dnia wykonania zabiegu ochrony roślin.

Starannie prowadzona ewidencja jest też cennym źródłem informacji o zużyciu środków ochrony roślin i prawidłowości ich stosowania.

Aby ułatwić podejmowanie decyzji o przeprowadzeniu zabiegu środkiem ochrony roślin warto skorzystać z opracowanych przez naukowców programów w tym zakresie.

Systemy wspomagania podejmowania decyzji w ochronie roślin

Nazwa:
Internetowy system
sygnalizacji agrofagów
[www: http://piorin.gov.pl/
sygn/start.php](http://piorin.gov.pl/sygn/start.php)

Podmiot prowadzący:
Państwowa Inspekcja
Ochrony Roślin
i Nasiennictwa

Zaraza
ziemniaka

Nazwa:
Monitoring zarazy ziemniaka
[www: http://www.ior.poznan.
pl/monitoring_ziemniaka.php](http://www.ior.poznan.pl/monitoring_ziemniaka.php)

Podmiot prowadzący:
Instytut Ochrony Roślin – PIB

Sygnalizacja
agrofagów

Nazwa:
Sygnalizacja agrofagów
[www: http://stanfit.ior.agro.
pl/szukaj/](http://stanfit.ior.agro.pl/szukaj/)

Podmiot prowadzący:
Instytut Ochrony Roślin – PIB

Rdza
brunatna

Nazwa: Monitoring rdzy
brunatnej zbóż
[www: http://www.ior.poznan.
pl/redir,agrofagi](http://www.ior.poznan.pl/redir,agrofagi)

Podmiot prowadzący:
Instytut Ochrony Roślin – PIB

Nazwa: Integrowana uprawa
pomidora pod osłonami
[www: http://ipopom.inhort.
pl/](http://ipopom.inhort.pl/)

Podmiot prowadzący:
Instytut Ogrodnictwa

Nazwa: PDO Rekomendacja
odmian
[www: http://www.coboru.pl/
DR/index.aspx](http://www.coboru.pl/DR/index.aspx)

Podmiot prowadzący:
Centralny Ośrodek Badania
Odmian Roślin Uprawnych

Krajowy plan działania na rzecz ograniczenia ryzyka związanego ze stosowaniem środków ochrony roślin na lata 2013-2017 został opracowany i jest dostępny na stronie internetowej Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi: <http://www.minrol.gov.pl/pol/Informacje-branzowe/Produkcja-roslinna/Ochrona-roslin/Krajowy-plan-dzialania-na-lata-2013-2017>

Głównymi celami krajowego planu działania jest upowszechnianie ogólnych zasad integrowanej ochrony roślin i zapobieganie zagrożeniom związanym ze stosowaniem środków ochrony roślin. Krajowy plan działania nie nakłada bezpośrednio żadnych obowiązków na rolników, przedsiębiorców i obywateli, a działania koncentrują się na wsparciu rolników i innych użytkowników środków ochrony roślin w realizacji zadań wynikających z przepisów UE.

Opracowanie: Alina Maciąg
Zdjęcia: Michał Godlewski

Korekta: Robert Korczak
Skład: Beata Rospędowska

Wydawca: Podlaski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Szepletowie, 18-210 Szepletowo, tel. 86/ 75 89 00, fax 86/ 275 89 20
e-mail: wpodr@zetobi.com.pl, www.odr.pl

Druk: Drukarnia TOP DRUK, ul. Nowogrodzka 151 A, 18-402 Łomża, tel. 86/ 473 02 12
Nakład: 5000 egz.